

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 5 maart 2012
Onderwerp Beantwoording Kamervragen over een wetsartikel betreffende
identiteitsdiefstal

Ons kenmerk

222096, 2012Z00283 en
2012Z00353

Uw kenmerk

2012Z00281

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In antwoord op uw brief van 12 januari 2012 deel ik u mede dat de schriftelijke vragen van de leden Elissen en Van Bommel (beiden PVV) van uw Kamer over een wetsartikel betreffende identiteitsdiefstal (ingezonden 12 januari 2012), de schriftelijke vragen van Vragen van het lid Kooiman (SP) van uw Kamer over identiteitsfraude op sociale media (ingezonden 12 januari 2012) en de schriftelijke vragen van de leden Bernds en Schouw (beiden D66) van uw Kamer over gebruik van andermans naam op sociale media (ingezonden 13 januari 2012) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

2012Z00281

**Vragen van de leden Elissen en Van Bommel (beiden PVV) aan de
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over een wetsartikel
betreffende identiteitsdiefstal (ingezonden 12 januari 2012)**

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

1

**Bent u bekend met de uitzending van De Wereld Draait Door waarin
Bénédicte Ficq betoogt dat er een wetsartikel zou moeten komen voor
identiteitsdiefstal? 1)**

Datum
5 maart 2012
Ons kenmerk
222096

Antwoord
Ja.

2

**Deelt u de mening dat identiteitsdiefstal een ernstig fenomeen is dat tot
grote gevolgen kan leiden en dat burgers hiertegen beschermd zouden
moeten worden? Zo nee, waarom niet?**

3

**Bent u bereid te onderzoeken of er een artikel 310a in het Wetboek van
Strafrecht opgenomen (diefstal van identiteit), kan worden om
identiteitsdiefstal een plaats in het strafrecht te geven? Zo nee, waarom
niet? Welke andere mogelijkheden ziet u om identiteitsdiefstal strafbaar
te maken?**

Antwoord op vragen 2 en 3

In de betreffende uitzending was aan de orde dat iemand een Twitteraccount heeft aangemaakt met andermans naam en zich met tweets voordoet voor die ander. Dit valt buiten de definitie van identiteitsfraude die mijn departement hanteert. Daarbij gaat het namelijk om het opzettelijk (en) (wederrechtelijk of zonder toestemming) verkrijgen, toe-eigenen, bezitten of creëren van valse identificatiemiddelen en het daarmee begaan van een wederrechtelijk gedraging, of het verrichten van een dergelijke handeling met de intentie om daarmee een wederrechtelijke gedraging te begaan (www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/identiteitsfraude.aspx?cp=44&cs=6796). Veelal is daarbij sprake van (een oogmerk tot) financieel gewin.

Dat doet er niet aan af dat het een ernstige zaak is als het gebruik van andermans identiteit op een sociale mediasite leidt tot het begaan van strafbare gedragingen zoals smaad of bedreiging. Het is aan het openbaar ministerie en uiteindelijk de rechter om per geval te beoordelen of sprake is van strafbaar gedrag.

Bij het aanmaken en gebruiken van een nepaccount op een sociale mediasite kan het ook gaan om satire. Vooral personen die publiek actief zijn, kunnen daarmee te maken krijgen. Ik onderken dat dit door de betrokken persoon als zeer storend ervaren kan worden. Als het bij parodiëren blijft, is dat echter niet strafbaar. Strafbaarstelling van het enkele gebruik van de identiteit van een ander zonder (de intentie tot) het daarmee verrichten van een wederrechtelijke gedraging, acht ik een te zwaar middel gezien het ultimatum remedium karakter van het strafrecht. Bovendien beschik ik niet over gegevens waaruit blijkt dat het gebruik van andermans naam op sociale mediasites een zodanige omvang heeft aangenomen

of zodanige schade veroorzaakt, dat tot een andere conclusie over de strafwaardigheid moet worden gekomen.

Ik verwijs verder naar mijn antwoord op de vragen van het lid Kooiman van uw Kamer (ingezonden 12 januari 2012, kenmerk 2012Z00283), waarin ik toelicht waarom ik bovendien een geringe handhaafbaarheid en effectiviteit verwacht van de voorgestelde strafbepaling.

1) "De Wereld Draait Door, maandag 9 januari 2012"

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

Datum
5 maart 2012

Ons kenmerk
222096

2012Z00283

Vragen van het lid Kooiman (SP) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over identiteitsfraude op sociale media (ingezonden 12 januari 2012)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

1

Deelt u de zienswijze dat het aannemen van andermans identiteit op sociale media mogelijk grote schadelijke gevolgen kan hebben? 1) Deelt u de mening dat het niet altijd eenvoudig en snel te regelen is het gebruik van eigen naam door een ander te doen stoppen?

Datum
5 maart 2012

Ons kenmerk
222096

Antwoord

Ik verwijs naar mijn antwoord op de vragen van de leden Elissen en Van Bommel (ingezonden 12 januari 2012, kenmerk 2012Z00281).

Ik beschik niet over een overzicht van de manier waarop en de snelheid waarmee sociale mediasites reageren op verzoeken om het gebruik van de eigen naam door een ander te doen stoppen.

2

Welke mogelijkheden heeft een gedupeerde, van wie de identiteit wordt gebruikt door anderen op bijvoorbeeld Twitter of Facebook, in het civiele recht om de identiteitsfraudeur aan te spreken?

3

Welke mogelijkheden biedt het strafrecht? Indien er geen sprake is van oplichting, valsheid in geschrifte, smaad of enig ander artikel uit het Wetboek van Strafrecht, maar deze identiteitsfraude wel overduidelijke schadelijke gevolgen of dreiging met zich meebrengt, hoe is hier dan tegen op te treden?

Antwoord op vragen 2 en 3

Voorop staat dat een gedupeerde de sociale mediasite kan verzoeken het gebruik van de eigen naam door een ander te doen stoppen door het nepaccount af te sluiten. Alle bekende sociale mediasites beschikken daartoe over een misbruikregeling. Een consument moet ervan uit kunnen gaan dat die wordt toegepast als er een beroep op wordt gedaan. Als dat traag of niet gebeurt, kan hij het bedrijf daarop aanspreken.

Wat effectief zou kunnen zijn totdat het nepaccount is gesloten, is dat de gedupeerde via dezelfde sociale mediasite duidelijk maakt dat het desbetreffende account niet van hem is en een nepaccount betreft.

Een gedupeerde die door het gebruik van zijn identiteit door een ander aantoonbare schade heeft geleden, kan degene die zijn identiteit heeft gebruikt civielrechtelijk aansprakelijk stellen wegens het plegen van een onrechtmatige daad (artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek). Deze mogelijkheid is echter in de praktijk beperkt omdat het voor de gedupeerde doorgaans moeilijk of onmogelijk zal zijn de identiteit van de gebruiker van zijn naam te achterhalen.

Het openbaar ministerie en uiteindelijk de rechter zullen per geval moeten beoordelen of sprake is van strafbaar gedrag. Als het gebruiken van de identiteit

van de ander bijvoorbeeld leidt tot het vermoeden van bedreiging van die ander, kan een op die bedreiging gericht strafrechtelijk onderzoek worden gestart op grond van artikel 284 en volgende van het Wetboek van Strafrecht. Ook dan kan het, ondanks de opsporingsbevoegdheden die kunnen worden ingezet, problematisch zijn om de identiteit van de pleger te achterhalen. Ik verwijs voor een toelichting naar mijn antwoord op vragen 4 tot en met 6.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

4
Zijn deze mogelijkheden naar uw mening voldoende of schieten deze tekort?

Datum
5 maart 2012

Ons kenmerk
222096

5
Ziet u aanleiding maatregelen te nemen? Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?

6
Wat vindt u van het voorstel van Bénédicte Ficq om het strafbaar te stellen zich op sociale media uit te geven onder de naam van iemand anders? Wat is uw reactie op het voorstel voor een nieuw artikel 310a in het Wetboek van Strafrecht van Bénédicte Ficq? 2) Kunt u in uw antwoord eveneens ingaan op de handhaafbaarheid van een dergelijk voorstel en de verplichting van sociale media, zoals Twitter en Facebook, mee te werken aan het onthullen van de identiteit?

Antwoord op vragen 4, 5 en 6

Ik heb de indruk dat deze mogelijkheden voldoende zijn. Ik verwijs in dit verband ook naar mijn antwoord op de eerder genoemde vragen van de leden Elissen en Van Bommel, waarin ik heb toegelicht waarom ik de voorgestelde strafbaarstelling niet onderschrijf. Daar komt bij dat de handhaafbaarheid en daarmee de effectiviteit van de voorgestelde strafbepaling gering zal zijn gezien de anonimiteit waarmee op het internet geopereerd kan worden. Als een sociale mediasite niet vereist dat de aanmaker van een account persoonsgegevens invoert en/of die persoonsgegevens niet verifieert, zal door opsporingsdiensten gerechercheerd moeten worden om de identiteit van die persoon te achterhalen. Als de bedrijven achter de sites in het buitenland gevestigd zijn, zal dat moeten gebeuren door middel van een rechtshulpverzoek. Nederland kan in het buitenland gevestigde bedrijven niet verplichten mee te werken aan het onthullen van de identiteit van de aanmaker van het account. Dat kan alleen het land van vestiging als het daartoe een wettelijke plicht heeft gecreëerd. Naar mijn verwachting valt van de inzet van het strafrecht kortom geen adequate oplossing te verwachten om het gebruik van andermans naam op sociale mediasites te stoppen.

1) 'Neptweet kan leiden tot 'vreselijk' misverstand', NRC Handelsblad, 10 januari 2012, en: 'Gaat nooit op pad zonder plastuitje', NRC next, 10 januari 2012

2) 'Artikel 310a Wetboek van Strafrecht - Diefstal van identiteit

Hij die zich wederrechtelijk de unieke identiteit van een persoon toe-eigent, deze identiteit digitaal of anderszins misbruikt door deze als echt en onvervalst te gebruiken, te doen gebruiken, te exploiteren, te doen exploiteren, digitaal of anderszins, met welk oogmerk dan ook, wordt, als schuldig aan diefstal van identiteit, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie' (Bénédicte Ficq)

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Elissen (PVV), ingezonden 12 januari 2012 (vraagnummer 2012Z00281)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

Datum
5 maart 2012

Ons kenmerk
222096

2012Z00353

Vragen van de leden Berndsen en Schouw (beiden D66) aan Minister van Veiligheid en Justitie over gebruik van andermans naam op sociale media (ingezonden 13 januari 2012)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
2 DJOA

1

Bent u bekend met de recente voorvallen met het gebruik van andermans naam op sociale media, zoals Twitter?

Datum
5 maart 2012

Ons kenmerk
222096

Antwoord
Ja.

2

Kunt u – mede op basis van relevante jurisprudentie - inzicht geven in de huidige wet- en regelgeving die van toepassing is om misbruik van andermans naam op sociale media tegen te gaan?

3

Zijn de huidige mogelijkheden naar uw mening afdoende? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

4

Zou naar uw mening ook strafrechtelijke vervolging mogelijk moeten zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vragen 2 tot en met 4
Ik verwijs naar mijn antwoord op de vragen van het lid Kooiman van uw Kamer (ingezonden 12 januari 2012, kenmerk 2012Z00283).

5

Kunt u toelichten wanneer bij misbruik van andermans naam op sociale media sprake is van identiteitsfraude?

Ik verwijs naar mijn antwoord op de vragen van de leden Elissen en Van Bommel (ingezonden 12 januari 2012, kenmerk 2012Z00281).

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Elissen (PVV), ingezonden 12 januari 2012 (vraagnummer 2012Z00281) en Kooiman (SP), ingezonden 13 januari 2012 (vraagnummer 2012Z00283)